

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ในบทนี้จะกล่าวถึงประชากร กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 รุ่นที่ 5 จำนวน 174 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ห้อง 5/1 และห้อง 5/2 โดยผู้วิจัยเจาะจงเลือกห้อง 5/1 มีจำนวน 30 คน เพราะนักศึกษาห้องนี้จะฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ตั้งแต่วันที่ 3 กรกฎาคม 2538 ถึงวันที่ 13 สิงหาคม 2538

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการดังนี้ เพื่อให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีลักษณะใกล้เคียงกันมากที่สุดตามหลักจิตวิทยาการทดลอง ผู้วิจัยได้พิจารณานำคะแนนเฉลี่ยสะสมมาใช้ในการนี้ เพราะการขาดความรู้จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการขาดความเชื่อมั่นของบุคคล (Symonds, 1968) คะแนนเฉลี่ยสะสมเป็นเกณฑ์หนึ่งที่บอกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือการมีความรู้ของนักศึกษา ถ้านักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสะสมใกล้เคียงกัน จะมีศักยภาพที่มีความเชื่อมั่นใกล้เคียงกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคะแนนเฉลี่ยสะสมของภาคเรียนที่ 1 ของนักศึกษาพยาบาลมาเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำตามลำดับ จำนวน 20 คน และจับคู่ตามลำดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยสะสม
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

คนที่	การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (ทดลอง)	การให้ข้อสนเทศ (ควบคุม)
	คะแนนเฉลี่ยสะสม	คะแนนเฉลี่ยสะสม
1	3.50	3.32
2	3.25	3.23
3	3.23	3.18
4	3.11	3.07
5	3.02	2.98
6	2.95	2.86
7	2.84	2.77
8	2.68	2.66
9	2.64	2.59
10	2.43	2.41
$\bar{X}$	2.97	2.91
S.D.	.33	.30
t-test	.41	

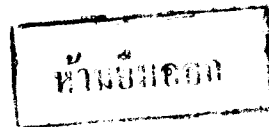
จากตารางที่ 2 แสดงว่าค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนเฉลี่ยสะสม ของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยสะสม
ไม่แตกต่างกัน

ว ย
P F
ม 631

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

1. แบบวัดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดลักษณะของแบบวัดเป็นข้อความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช (สถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข, วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม, แผนกวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, 2538) ดังนี้

- (1) วิเคราะห์และประเมินปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพจิตของบุคคล ครอบครัว ชุมชน ได้ถูกต้อง
- (2) ให้การช่วยเหลือฟื้นฟูสภาพแก่ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิต หรือมีพฤติกรรมผิดปกติทาง จิตใจที่ไม่ซับซ้อนได้
- (3) ให้ความรู้และคำแนะนำในการส่งเสริมป้องกันและรักษาสุขภาพจิต
- (4) ให้คำแนะนำแก่บุคคล ครอบครัว เกี่ยวกับการเลือกใช้พฤติกรรมในการเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสม

(5) ปฏิบัติงานร่วมกับทีมสุขภาพจิตได้เหมาะสม ทั้งในและนอกสถาบัน

1.2 ศึกษาคุณลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่น (ซูซีฟ อ่อน โลกสูง, 2516) ดังนี้

- (1) มั่นใจในการปฏิบัติงาน
- (2) ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา
- (3) ความรับผิดชอบ
- (4) ปรับตัวได้
- (5) กล้าเผชิญความจริง
- (6) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- (7) ไม่เชื่อบุคคลอื่นโดยไร้เหตุผล

1.3 สร้างข้อความให้ครอบคลุม ลักษณะความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยประกอบด้วยข้อความทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ ตามหลักการในข้อ 1.1 และ 1.2 ที่กล่าวมาข้างต้น มีจำนวน 61 ข้อ (ดูในภาคผนวก ก.)

1.4 ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ (The Likert Type Scale) วิธีการเลือกตอบที่ตรงกับความรู้สึกมากที่สุด โดยขีดเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความรู้สึก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก. เมื่อฉันพบบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพจิต ฉันสามารถปลอบใจเขาได้

/					
---	--	--	--	--	--

จริงที่สุด

จริง

ค่อนข้างจริง

ค่อนข้างไม่จริง

ไม่จริง

ไม่จริงที่สุด

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่น ในการปฏิบัติ
การพยาบาลจิตเวช ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีดังนี้

2.1 ลักษณะของโปรแกรมการให้คำปรึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยครั้งที่ หัวข้อ
วัตถุประสงค์ ระยะเวลาที่ใช้ อุปกรณ์ วิธีดำเนินการ ประเมินผล โดยใช้หลักในการให้คำปรึกษา
แบบกลุ่ม ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมในวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช
และคุณลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่น โดยใช้ระยะเวลาจำนวน 6 ชั่วโมง สรุปเป็นตาราง
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช
สำหรับกลุ่มทดลอง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	ระยะเวลาที่ใช้	อุปกรณ์	วิธีดำเนินการ	ประเมินผล
1.	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักศึกษาในกลุ่มเกิดความรู้สึกอบอุ่น ไว้วางใจ พร้อมที่จะเปิดเผยตนเอง	1 ชม.	- แก้ว จำนวน 11 ตัว - กระดาษแข็งสี แดงตัดเป็น รูปหัวใจ ขนาด ใหญ่เส้นผ่า ศูนย์ 16.5 ซม จำนวน 11 แผ่น	<u>ขั้นเริ่มต้นของการให้คำปรึกษา</u> - ผู้ให้คำปรึกษา (ผู้วิจัย) และนักศึกษาทุกคนนั่งเป็นวงกลมผู้ให้คำปรึกษาแนะนำตนเองเกี่ยวกับ ชื่อ อายุ บ้านเกิดกับกลุ่มและนักศึกษาแต่ละคนแนะนำตนเอง - ผู้ให้คำปรึกษาพูดคุยกับนักศึกษาทุกคนโดย ถามเกี่ยวกับสิ่งที่ประทับใจมากที่สุดในชีวิตเกี่ยวกับเหตุการณ์ และให้นักศึกษาเขียนลงในกระดาษรูปหัวใจที่เตรียมไว้และให้อ่านข้อความในรูปหัวใจให้กลุ่มฟัง - มีการพูดคุยซักถามถึงความประทับใจ เพื่อให้ นักศึกษาทุกคนในกลุ่มได้พูดคุยกัน สร้างความคุ้นเคยกันมากขึ้น	จากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาในกลุ่ม - การตอบคำถาม - การพูดคุย - การอภิปราย

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. การหาประสิทธิภาพของแบบวัดความเชื่อมั่น ในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 นำข้อความที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) รวมทั้งสำนวนภาษาที่ใช้แล้วจึงนำแบบวัดดังกล่าวที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒินำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ห้อง 5/2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคามซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.2 วิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) เพื่อคัดเลือกข้อความที่เหมาะสม โดยการหาค่า (Item-total correlation) และตัดข้อความที่มีค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออก คงเหลือข้อความที่ใช้ได้ มีจำนวน 40 ข้อ

1.3 แบบวัดที่ได้ไปหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach Alpha Coefficient) และได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งหมด = .91 ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้ มีสูตรในการหาค่าความเที่ยงดังนี้ (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2527)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{S_1^2}{S_t^2} \right\}$$

α = ความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา

n = จำนวนข้อแบบวัด

S_1^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. การหาประสิทธิภาพของโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และทฤษฎีการให้คำปรึกษา เพื่อกำหนดขั้นตอนในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม โดยยึดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของการขึ้นฝึกปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่น

2.2 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม แล้วจึงนำไปให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ทั้ง 2 ท่าน

2.3 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับ กลุ่มนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ห้อง 5/2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ครั้ง โดยใช้ระยะเวลา 1 ชั่วโมง และนำมาปรับปรุง เพื่อให้สามารถนำโปรแกรมไปใช้ได้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

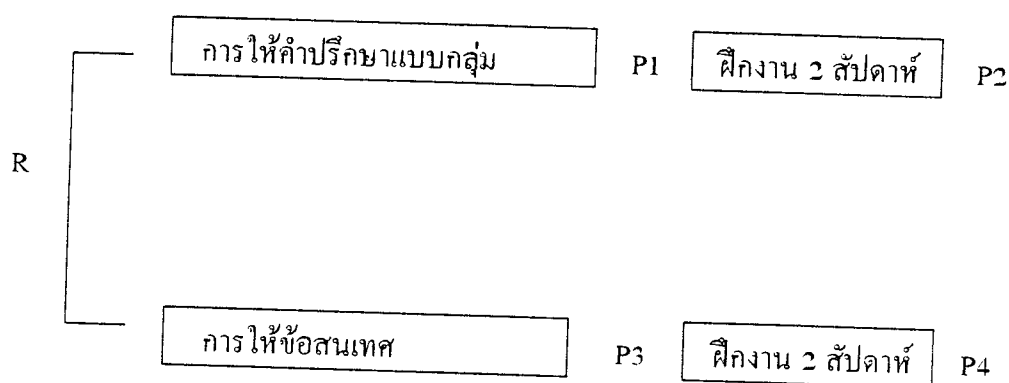
1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย นำเสนอต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตทำการเก็บข้อมูล

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม โดยสุ่มจากห้อง 5/1 จำนวน 30 คน นำเกรดเฉลี่ยของนักศึกษามาเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ แล้วแบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 กลุ่มละ 10 คน โดยการจับคู่ตามลำดับคะแนนเฉลี่ยและสุ่มอย่างง่ายกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. ดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มทดลองโดยใช้ระยะเวลาจำนวน 6 ชั่วโมง จำนวน 6 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง สำหรับกลุ่มควบคุมได้รับการให้ข้อสนเทศตามปกติของทางวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม โดยอาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้ดำเนินการ และใช้เวลาในการให้ข้อสนเทศใกล้เคียงกับ การใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับกลุ่มทดลอง

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานพยาบาล ไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยอธิบายลักษณะของแบบวัดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช และตอบข้อสงสัยของนักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบวัดความเชื่อมั่นแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 ครั้งคือ

- (1) การวัดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชครั้งที่ 1
วัดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาลทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากที่ใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการใช้ข้อสนเทศก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช
- (2) การวัดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชครั้งที่ 2
วัดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานพยาบาลจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาลทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากสิ้นสุดการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช
นำเสนอเป็นภาพเกี่ยวกับการดำเนินการทดลองเพื่อจะช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น
ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การดำเนินการทดลอง

- R = การสุ่มเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
P1 = การวัดความเชื่อมั่นครั้งที่ 1 ของกลุ่มทดลอง
P2 = การวัดความเชื่อมั่นครั้งที่ 2 ของกลุ่มทดลอง
P3 = การวัดความเชื่อมั่นครั้งที่ 1 ของกลุ่มควบคุม
P4 = การวัดความเชื่อมั่นครั้งที่ 2 ของกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC[®] (Statistical Package for the Social Scien) โดยหาค่า t-test ถึงแม้จำนวนของนักศึกษาแต่ละกลุ่มจะมี 10 คน แต่ความแปรปรวนภายในของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ครั้งที่หนึ่งหลังการได้รับเงื่อนไขทดลองและเงื่อนไขควบคุม ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชครั้งที่สอง หลังการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชสองสัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม